

цветове с триизмерни геометрични мотиви. Темата за орнамента според теоретици, като Оуен Джоунз, се разработва под формата на стилизирани растителни мотиви, което нанася удар срещу имитаторския натурализъм и насочва интересите към декорация, подходяща за 3D плоскости. Японското влияние също допринася за развитието на този орнамент. Уилям Морис подтиква различни членове на своята фирма да разработват подобни мотиви за един и същ мебел, с което подпомага и сътрудничеството и работата в екип. Художници, като Форд Медъкс Браун, разработват живописни творби за плоските повърхности на различни видове мебели. Оригинални пана от кожа с позлатени щампи, живописни карета, декорация от гипс и гр. са изработвани във фирмата. Нагласите също са на мода.

Мебелите от "модерния готически стил" на Лайдън не са лакирани. Това е реакция срещу лакираните мебели от началото на Века. От друга страна, най-елегантните мебели са позлатени; по-непременно златните мебели са просто боядисвани в бяло, а Форд Медъкс Браун патентова зелен байц за дъбови мебели, който намира широко разпространение.

След развенчаването на лака на влизат масово всички видове декорация, която може да се апликура – маркери, техника "Бул", апликации от позлатен бронз, плакети и камеи от порцелан, инкрустации от седеф върху папие-маше, флорентинска мозайка – използвани са всички техники, обикновено с флорален орнамент.

Поради особената си гордост от изобретенията и новостите Викторианците се интересуват от заместването на един материал с друг, по-евтин. Дървесината се боядисва в имитация на по-скъп дървесен вид, като абнос или мрамор; стъклото се използва за имитация на различни видове мрамор, полускъпоценни камъни, лапис лазули и малахит; таблиите са боядисвани в имитация на интарзии. Целта на имитацията очевидно е да се наподобят скъпи материали, символизиращи просперитет.

Материали. В началото на Викторианска епоха се използва махагон, палисандр, орех и дъб. Възвръщането на неокласическия стил на мода води до интерес към по-светли дървесини, като сатеновото дърво от Индия. Палисандрът с инкрустации от седеф също става модерен, а при обикновените букови мебели се прилага лакиране. Започват да правят мебели от огънатата дървесина. Мебелите

от бамбук се лансират благодарение на интереса към екзотиката. Етажерки и маси от японски бамбук, както и столове със седалки от ратан се използват за салоните. Дървесината се замества с папие-маше, което до 1860 г. се използва за малки предмети. Фирмата "Йененс и Бетридж" патентова мебели от папие-маше, лакирани в черно и натуралистично живописвани с ярки цветове, птици и цветя.

Все повече се използва металът, който изва на мода около 1840 г. Стремят се да заменят дървените мебели с метални: това са главно градински мебели (нейки, кресла) от чугун, чадърници и решетки за камини – все предмети, произлезли от леарните в Коулбрюкдейл и Карън. Тези изделия имат покритие, имитиращо дъбова дървесина, златно или черно. Популярността на месинговите и железните легла, патентовани през 1849 г., се разрасства значително.

Тъй като Викторианците харесват механизми и изобретения, освен металните мебели, те особено ценят полифункционалните и трансформиращи мебели.

По време на изложението през 1862 г. се появява друго влияние – това на японското изкуство. Установяването на търговски връзки с Япония води бързо до мода, която се превръща в мания, както и колекционирането на японски щампи, лакирани изделия и керамика, които се появяват по магазините след 1862 г. Едуард Уилям Годвин е най-големият поддръжник на японското изкуство като счита, че то може да спомогне да се преодолее влиянието на историзма. Той става автор на т. нар. "англо-японски" мебели, които биват копирани от различни фирми.

4. ГОЛЯМОТО СВЕТОВНО ИЗЛОЖЕНИЕ В ЛОНДОН ПРЕЗ 1851 г.

"Голямото изложение на промишлени изделия на всички нации" от 1851 г. е първата международна изложба, поредица от които следва през втората половина на XIX век. Всички по-известни мебелни фирми считат за необходимо да участват за престиж, с цел да спечелят награда. Тези изложбени образци, показани на Голямото изложение от Европа и САЩ, на пръв поглед изглеждат далеч от онова, което се ползва всекидневно; те обаче са главният източник на Викторианските разбирания за интериор и декорация. Показани, илюстрирани и коментирани, тези